

SAKRAMENT ISPOVIJEDI

CILJEVI

- upoznati sakrament ispovijedi
- osvijestiti važnost redovitog ispovijedanja

SREDSTAVA I POMAGALA

- papiri
- sredstva za pisanje
- radni listovi

UVODNI DIO >>> Ulomak iz Evanđelja, Iv 20, 19 – 23

Animator čita ulomak ili zamoli nekog od sudionika da to pročita

Uvečer toga prvog dana u sedmici, dok su vrata (kuće) gdje bijahu učenici bila zatvorena zbog straha od Židova, dođe Isus, stade pred njih te im reče: „Mir vama!“ Rekavši to pokaza im ruke i bok. I učenici se obradovaše kad vidješe Gospodina. Zatim im ponovno reče: „Mir vama! Kao što je mene poslao Otac, tako i ja šaljem vas.“ Poslije tih riječi dahne u njih i reče im: „Primate Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprošteni su im; kojima zadržite, zadržani su im.“

>>> NAJAVA TEME

Animator postavlja neka pitanja.

Može li možda netko prepoznati iz evanđeoskog teksta kojega smo upravo čuli, o čemu će biti danas riječ? (...) Da, danas ćemo malo razmišljati i razgovarati o sakramentu ispovijedi.

SREDIŠNJI DIO >>> IZLAGANJE POMOĆU PITANJA

Pa za početak, postavljat ću neka pitanja na koja ćemo pokušati dati odgovore.

Animator postavlja pitanja i dopušta da sudionici odgovaraju, a on dopunjuje, tako da bude jedno zaokruženo izlaganje kroz razgovor!

1. Tko je ustanovio sakrament ispovijedi? Zbog čega je ustanovljen? Kakvo je SZ gledanje na grijeh, a kakvo NZ?

(Sakrament ispovijedi ustanovio je Krist. Može se povezati sa poviješću (SZ) čovječanstva u grijehu i dolazi Krist poslan od Oca da nas izbavi iz toga stanja .Stari zavjet opisuje odnos čovjeka prema Jahvi kao traženje, ali i udaljavanje od njega. Bog je izabrao Izraela kao dragu svojinu (Ps 135,4), izbavio ga iz ropstva, doveo u obećanu zemlju i hodio s njim. No, usprkos svim dokazima Božje ljubavi, narod se brzo počeo povoditi za drugim bogovima i udaljavati se od Jahve. Tako se svaki grijeh vrednovao kao raskid Saveza. U svrhu pokajanja postojao je cijeli niz pokorničkih obreda – lijevanje u pepeo, molitve, postovi, žrtve...unatoč nevjernosti, narod je znao da je Bog „...milosrdan i milostiv, spor na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću...“ (Izl 34,6). I kako god je narod odustajao od Jahve, on nije odustajao od njih. Vrhunac je bio kada je poslao svoga Sina, Isusa koji „dođe potražiti i spasiti izgubljeno...“ (Lk 19, 10). Isus je poticao na obraćenje iako je rijetko koristio tu riječ. Imajući na umu ljudsku slabost, naglašavao je Božje milosno djelovanje koje potiče i omogućuje promjenu. Ističe kako Bog prvi dolazi u susret čovjeku i raduje se kad mu se čovjek vrati – usporediti sa Prisposobom o Izgubljenom sinu. Bog je Otac koji uvijek oprašta, prima povratnika prije nego izgovori riječ pokajanja i oprašta bez pravog razloga. Sakrament je ustanovljen da bi čovjek uvijek imao priliku obnoviti svoje prijateljstvo s Bogom koje je narušeno grijehom.)

2. Kako biste vi definirali sakrament ispovijedi?

*(Sakrament ispovijedi ima više naziva. Počnimo od **ispovijedi**. Ljudsko nam iskustvo govori da se čovjek osjeća lakšim kada izreče svoju pogrešku. Ili kada nas nešto tišti, lakše nam je nakon što to izgovorimo naglas. Kad izgovaramo svoje grijeh, zauzimamo pravilan odnos prema svojoj prošlosti i učinjenome, te preuzimamo odgovornost za svoj čin i započinje proces oslobođenja. Ispovijed grijeha pred svećenikom podrazumijeva i ispovijest, priznanje vjere u Božje milosrđe koje grešnika nikada ne odbacuje. Naprotiv, želi ga odjenuti „radošću spasenja...“ (Ps 32, 7b). Ovaj sakrament nazivamo i sakrament **oproštenja** jer preko svećenika koji izgovara obrazac odrješenja, sam Bog oprašta grijeh i to je vrhunac sakramenta. Oproštenje oslobađa čovjeka od onoga što ga sputava i onemogućuje mu da živi puninu svojega sinovskog odnosa s Bogom, za koji ga je Krist osposobio svojom smrću i*

uskrsnućem. Sakramentalnim opraštenjem Bog nas odrješuje od grijeha i daje nam mogućnost da iznova usmjerimo svoj život prema njemu. Sakrament **pokore** – jer je pokora bitan element sakramenta i to najprije kao stav obraćenja, a potom kao zadovoljština za počinjeni grijeh koju nalaže svećenik pokora je neki čin kojim bi društveni vid grijeha i opraštenja bio vidljiv. Sveto pismo osobito ističe tri oblika pokore: post, molitvu i milostinju! Sakrament **pomirenja** naziva se zato što mi nešto primamo u sakramentu, a to je slavlje pomirenja s Bogom. Začetnik je Bog „koga nas sa sobom pomiri u Kristu“ (2Kor 5, 18). Sakramentalno pomirenje je individualni događaj koji ima i zajedničku dimenziju. Grijeh kojim se udaljavamo od Boga pogađa i nagrđuje Crkvu te je učinak sakramenta i pomirenje s Bogom i Crkvom. Sakrament nas šalje kući sa zadaćom da se pomirimo s ljudima i opraštamo imajući u vidu ono što molimo u molitvi Gospodnjoj „...otпусти nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim...“)

3. Koje je značenje ispovijedi u vašem životu?

4. Tko ima vlast opraštanja grijeha?

(Katekizam Katoličke Crkve u br. 1441 kaže: „Bog jedini oprašta grijeh. Budući da je Sin Božji, Isus veli za sebe: „Sin Čovječji ima vlast na zemlji otpuštati grijeh“ (Mk 2, 10); on tu božansku vlast i vrši: „Oprošteni su ti grijesi!“ (Mk 2,5; Lk 7, 48). I ne samo to, nego snagom svoje božanske vlasti on tu vlast daje i drugima da je vrše u njegovo ime.“ Svećenik stoji kao posrednik između Boga i čovjeka, ali samo Bog može oprostiti grijeh.)

5. Zašto samo svećenik može opraštati grijeh?

(Iz evanđeoskog ulomka s početka, čuli smo da Isus šalje svoje apostole da to čine. KKC u 1442 kaže: „Krist je htio da svekolika njegova Crkva, u molitvi, životu i djelovanju, bude znak i oruđe opraštenja i pomirenja što ga je on pribavio cijenom svoje krvi. Ipak je vršenje vlasti odrješivanja povjerio apostolskoj službi. Njoj je povjerena „služba pomirenja“ (2Kor 5,18). Apostol je poslan „u ime Kristovo“, a „sam Bog“ po njemu potiče i preklinje: „Dajte, pomirite se s Bogom!“ (2Kor 5, 20).“)

6. Razlika lakog i teškog grijeha?

*(Tu bismo prvo trebali reći što je zapravo grijeh. To je svjesno i slobodno učinjeno zlo u odnosu prema Bogu, bližnjima ili samome sebi. Prekršaj je protiv razuma, istine i ispravne savjesti. Narušava odnos ljubavi povjerenja prema Bogu i bližnjima. Grijeh je uvijek okretanje čovjeka prema samome sebi, gdje on sebe postavlja kao mjerilo razlučivanja dobra i zla. Grijeh može biti teški i laki. Razlikujemo ih po tome što je **laki grijeh** učinjeno zlo u lakoj stvari, ili u teškoj stvari, a da pritom nedostaje potpuna svijest i slobodni pristanak počinitelja, dok je **teški grijeh** učinjeno zlo u teškoj stvari, pri punoj svijesti i potpunoj slobodi počinitelja. Sva ova tri uvjeta moraju biti ispunjena da bismo govorili o teškom grijehu i izgubljenoj milosti Božjoj.)*

7. Što je to ispovjedna tajna?

(To je tajna koju svećenik ne smije nikada nikome reći. Naime, svećenik za ispovijedanje dobiva posebno poslanje. Samim time što je svećenik ne znači da može i ispovijedati. Ta „dozvola“ može se izgubiti prekrši li svećenik ispovjednu tajnu. Bilo bi poželjno ako je neki svećenik na katehezi da on malo progovori i objasni važnost i sigurnost povjerenja svećeniku.)

>>> RAD NA TEKSTOVIMA

Sada smo se malo upoznali s osnovnim činjenicama o sakramentu ispovijedi. Vjerujem da je većina, ako ne i sve, već poznato i da ovo nije ništa novo. Ipak, svatko se bar ponekad pita zašto se ispovjediti svećeniku koji je isto grešan kao i ja. Pa zar to ne možemo samo Bogu reći, u tišini svoje sobe ili nekog drugog mjesta? Često se „hvatamo“ za takva razmišljanja pa i kad smo potpuno svjesni da samo Bog oprašta grijeha, a svećenik služi kao posrednik, kao onaj kome je dana vlast da to učini na zemlji.

Podijelit ćemo se u dvije skupine u kojima ćemo pokušati shvatiti zašto ispovijed i kako se ispovjediti. Svaka skupina dobit će tekst i neka pitanja za razmišljanje, te zadatak. Nakon što sve pročitate i dobro promislite i zajednički porazgovarate, krenite u izvršavanje zadatka!

Za rad u skupini imate 25-30 minuta!

Radni list 1

Došla je neka žena biskupu uvjerenjena kako je doživjela nadnaravnu objavu Boga, kako je doslovno, licem u lice, pričala s njim. Biskupu je to bilo teško povjerovati, ali da je samo ne otjera rekao joj je: „Kad sljedeći put budeš pričala s Njim, zamoli ga da ti kaže moje grijeh. Tako ću ja znati da govoriš istinu.“. Prošlo je neko vrijeme i žena se je vratila do biskupa. „I, koji su moji grijesi koje ti je Bog rekao?“, reče biskup. „Ne znam“, odgovori žena, „Rekao je da ih je zaboravio“.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE O TEKSTU:

1. Kako i zašto se Bog odnosi prema našim grijesima?
  2. Zašto misliš zbog čega je Bog zaboravio grijeh biskupa iz priče?
  3. Što tebi priča poručuje – kako sada gledaš na sakrament ispovijedi i što ćeš poduzeti u vezi svojih grijeha?
-

ZADATAK:

Napraviti kratki skeč u trajanju 5 min na temu **Povreda ljudskog odnosa narušenog grijehom**. Za skeč je vrlo važno da se prikaže neki ljudski odnos narušen grijehom - prikazati kako ispraviti taj grijeh; stavlja se naglasak na Božju milost na kraju svega i Božje praštanje.

Radni list 2

PRIMJER 1 (Iv 3, 16)

Apostol Petar se oduševio, ostavio sve jer je shvatio da je Isus najdivnija osoba, ali Petar nije upoznao bitne crte Isusovog lica. Čeznuo je za osloboditeljem naroda, za vladarom koji uzvisuje svoje sljedbenike i vraća pravednost. Isus upoznaje svoje učenike s licem patnika, optuženika, osuđenika uronjena u umiranje. Petar okreće glavu od takvog lica. Susret s Bogom je istina u kojoj spasenje dolazi s križa, po trpljenju i posvemašnom sebedarju.

PRIMJER 2 – Blaženik Crkve

Blaženi Alojzije Stepinac je iza boli uvijek vidio Krista, blagi pogled ljubavi. Prihvatanjem križa, blaženi Alojzije živio je Krista. Živeći Krista vidio je bližnjega. Pronašavši bližnje susretao je bol, trpeći bol pročistio je srce.

PITANJA ZA RAZMIŠLJANJE O TEKSTU:

1. Kako ti gledaš na postupke Petra? Da li sam ponekad čezneš samo za zemaljskim dobrima? Prepoznaješ li Isusov križ u sebi i bližnjima?
2. Da li ste ikada poistovjetili svoj križ s drugima poistovjećujući ga s križem Alojzija Stepinca?
3. Opiši svoj osjećaj nakon ispovijedi.

ZADATAK:

Na temelju zajedničkih iskustava pokušajte sastaviti poticajnu molitvu ispovijedi.

>>> IZNOŠENJE REZULTATA RADA U SKUPINAMA

Svaka skupina izabrat će po jednog predstavnika koji će kratko iznijeti o čemu je u tekstovima bilo riječ, o čemu su razgovarali i do kakvih su zaključaka došli. A onda će izvesti svoje zadatke kako su se dogovorili.

Animator može postavljati i neka potpitanja ako smatra da je to potrebno i važno. Kada završe on nastavlja...

>>> SINTEZA

Mogli bismo sada samo ukratko ponoviti. Grijech je narušen odnos između Boga i čovjeka. Samim grijehom čovjek se odvaja i udaljuje od Boga. Ponekad grijeh možemo smatrati i nepromišljeno izgovorene misli. Da bismo se pomirili s Bogom potrebno je pokajati se i uvidjeti vlastite pogreške te odlučiti pomiriti se s Bogom, a to se očituje u sakramentu ispovijedi. Važno je biti čvrst u svojim odlukama i odlučiti ne više griješiti i ponavljati iste pogreške. Iako znamo da smo slabi, važna je naša odluka. Netko može reći da već u ispovijedi lažemo kada u molitvi kajanja molimo: „...i da neću više griješiti...“. Ovdje je pitanje odluke. Ja sada, na ovome mjestu, pred svećenikom i Bogom obećajem i odlučujem da NE ŽELIM više griješiti. To je moje opredjeljenje, a vjerujem da se uz Božju pomoć mogu grijeha „riješiti“. Naravno da se nikada u potpunosti grijeha ne možemo osloboditi, jer i Sveto pismo kaže: „...i pravednik sedam puta na dan griješi“, ali možemo se rješavati tih ukorijenjenih navika koje narušavaju moj odnos s Bogom bližnjima, ali i sa samim sobom.

Kako se ispovjediti? Da bismo valjano primili sakrament ispovijedi, potrebno je da priznamo svoje grijeha, da se za njih kajemo i odlučimo da ih više nećemo počinuti, da ih ispovjedamo svećeniku, koji je posrednik između Boga i čovjeka, te da prihvatimo pokoru koju nam on odredi. Možemo to promotriti i na ovaj način. Ponekad nam je neugodno svećeniku reći sve što smo učinili, no za to treba PONIZNOST, a Isus od nas to traži, ponizno srce poput njegovog.

„Čovjekovo je srce teško i otvrdnulo. Treba da Bog dade čovjeku novo srce.“

Dva su bitna djela sakramenta pokore:

1. Čini čovjeka koji se djelovanjem Duha Svetoga obraća
2. Svećenikovo određenje koji u Kristovo Ime podjeljuje oprost i određuje način zadovoljštine.

Moraju se ispovijedati svi teški grijesi kojih se čovjek sjeća nakon temeljita ispita savjesti i koji još nisu ispovijedani. U normalnim okolnostima mogu biti oprošteni samo u pojedinačnoj sakramentalnoj ispovijedi.

„Čovjekovo se srce obraća gledajući onoga koga su naši grijesi proboli.“

Krist liječnik duše i tijela ustanovio je novi život koji nam je darovao u sakramentima kršćanske inicijacije. Da bismo se osjećali slobodnima, potrebno je dobro ispitati svoju savjest, upotrijebiti razum, ispovjediti se i učiniti zadovoljštinu za svoje grijehe. Nikada ne treba zaboraviti što je sakrament. Osim one definicije koju smo svi učili kao maleni, da su *sakramenti vidljivi znakovi nevidljive Božje prisutnosti i milosti*, važno je znati da su sakramenti susreti Boga i čovjeka, u kojima i jedan i drugi prilaze drugome. Kao da mi pružamo svoju ruku gore, prema njemu, a On svoju dolje, prema nama. Za susret je uvijek potrebno dvoje, zato Bog nikada nikoga na ništa ne prisiljava, samo nam uvijek nudi ruku pomirenja. Spasio nas je svojom mukom na križu od grijeha, a svojim uskrsnućem darovao nam vječni život, ali nam isto tako nije uskratio odluku želimo li to prihvatiti ili ne. Svaka ispovijed povratak je izgubljenog sina ocu koji nas uvijek, bez zadržke, prima u svoje naručje.

ZAVRŠNI DIO >>> AKTUALIZACIJA

- Možete li možda izdvojiti nešto što vam je danas ostalo upečatljivo?
- Ili, jeste li možda nešto novo saznali ili na nešto drugačije počeli gledati od onoga kako ste prije mislili?
- Je li se vaše mišljenje o ispovijedi malo promijenilo?

Kraćim razgovorom, animator želi vidjeti jesu li sudionici možda doživjeli nešto novo, je li ostvaren cilj, a to je približiti taj sakrament. Zatim animator nastavlja.

Pokušajte se prisjetiti nekih primjera iz života u kojima ste vidjeli važnost ispovijedi i usporediti ih sa prikazanim u katehezi.

Ostaviti sudionike neko vrijeme u razmišljanju, pa nastaviti.

Ako netko želi, neka navede neki primjer iz svog života i podijeli ga sa ostalima.

>>> MOLITVENI ZAVRŠETAK

Tko je Bog kao Ti
koji prašta krivnju,
koji grijeh oprašta
i prelazi preko prekršaja
ostatka svoje baštine,
koji ne ustraje do vijeka u svome gnjevu,
nego uživa u pomilovanju?
Još jednom, smiluj nam se!
Uništi naše opačine,
baci na dno mora
sve grijehе naše!
Pokaži sluzi svome vjernost svoju,
dobrotu svoju, kako si obećao
onima koji Ti vjeruju
od dana iskonskih!

Amen.

Youcat molitvenik: „Tko je Bog kao Ti?“ (str. 111)